

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De iureiurando. Consilium CXXXVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

5 adversarii, non potest se ex illis iuvare. * Quod sane in proposito maxime obtinere debet, cum satis constet ex tenore depositionis dicti Wilhelmi Fabri, Antonium ex insidijs aggressum, & captivis interrogationibus usum fuisse, ut verius suggerentis, quam interrogantis officio (quod lex improbat l. 1. §. qui questionem de questio.) usus esse videatur: in quam captionem Reum suam simplicitate tam precipitanter deduci iniquissimum esset.

6 * Quibus omnibus si non satis videbitur detractum facultati deferendi predicti iuramenti in supplementum probationis (quod tamen omnino putamus) superest Reo remedium restitutionis integri adversus predictam assertam confessionem ex capite minoris ætatis, quæ conceditur etiam si confessio sit judicialis, multo magis adversus extrajudicalem, l. certum. §. minorem de confess. l. nam posset. §. si minor & ibi Bartol. & Alexand. De iureiur. † Non obstante quod Reus confessionem hanc negaverit; cum nusquam traditum sit beneficium restitutionis in integrum per solam negationem amitti: Poena enim negationis tantum locum habet in casibus à iure expressis, lason. in l. 2. nu. 86. C. De iur. empb. ideoque traditur, Bartol. in l. cum qui De iureiur. Bald. in l. contra negantem c. de leg. Aquil. minorem ad evitandam poenam dupli ex lege Aquilia in integrum adversus negationem restitui. Cujus restitutionis petitio pro parte Rei seriùs proposita non est, propter dicti curatoris oblationem de iurejurando pro supplenda probatione factam post conclusionem in causa: ita ut cum ea oblatione non facta Reus nihil sibi metuere debuerit ex unius testis testimonio, l. maritus de quest. l. iurifurandi. D. de testib. ea tandem facta ex adverso restitutionem quoque, quatenus opus est, petere poterit. Sed ut dixi supervacaneum est hoc remedium propter causas superius recitatas, impediens dicti iuramenti dilationem.

De iureiurando.

S V M M A R I U M.

Iuramenti delatio.

1. Appellatio ab interlocutoria quando sit permissa.
2. Sententia ex iuramento delato lata est retractabilia.
3. Sententia super iuramento lata quando sit definitiva.
4. Appellandum à sententia condicionali statim intra decem dies.
5. Attentari non potest pendente tempore ad appellandum dato.
6. c. Quod ad consultationem, de re iudicata intellectu.
7. Tacens non consentit in actibus præiudicialibus.
8. Iuramentum non deferendum super contentis in instrumento publico.
9. Instrumentum publicum plenissimè continet probationem.
10. Iurare quidam proclives, quidam timidi.
11. Iurare velle ex delatione quando sit manifesta cupiditudo.
12. §. Si vero moriatur. in auth. de instru. caut. & fide collat. 6.
13. Iuramentum quos comites habere debeat.
14. Mandatum habere presumitur qui instrumenta profert.

CONSILIVM CXXXVI.

IN defendenda hac causa appellationis, quæ pro parte Capituli S. Iacobi interposita est, ab interlocutoria sententia Magnifici D. Re-
ctoris primæ instantiæ Iudicis, lata 18. Aprilis novissimè præteriti, omnium actorum primæ instantiæ discussio non est necessaria; cum nunc non agatur de terminanda tota causa, sed tantum de incidente articulo, quem Dominus Ioannes Melijn Actor principalis causæ post confectas ab eo probationes, & lapsos omnes terminos probandi, injectit per delationem iuramenti, per quam contendit ut D. Ludovicus vanden Bruyne unus Reorum nunc appellantium præter aut referat iuramentum super eo, quod plures clausulas aut aliter quàm dictum aut conventum fuit habeat ac contineat instrumentum compromissi, virtute cuius inter partes huius causæ per assumptos arbitros lata est sententia arbitralis, quam Actor in principali causa retractandam & annullandam esse contendit. In quo sanè incidente altercatione inter Actorem & Reos, illo contendente huiusmodi delatum iuramentum per Dominum Ludovicum subeundum & præstandum, aut sibi referendum esse, Magnificus Dominus Rector ex suggestionem assumpti assessoris, decimâ octavâ Aprilis interloquendo delationem iuramenti approbavit decernendo, ut vel Dominus Ludovicus illud præter; vel Rei Actori id referant; idque cum comminatione quod D. Ludovicus pro confesso haberetur, hoc est, quod aliter fuerit compromissum quàm instrumentum continet, præsertim quoad designatas per Actorem clausulas. Sed nimium à iustæ & iustitiæ recedit ea interlocutio, ideoque appellandi ab ea iusta fuit occasio.

Nam quod Actor, ut iustitiæ investigatio aver-
tatur, dicit appellationem ab interlocutoria sententia tam per statuta huius Vniversitatis, quàm per Concilium Tridentinum esse probatam, generaliter verum non est; cum tam in dictis statutis, quàm predicto Concilio Trident. sess. 24. De reformat. cap. 20. apertissima contineatur exceptio de interlocutorijs vim definitivæ habentibus, hoc est (ut idem Concilium interpretatur, in d. c. 20.) cuius gravamen per appellationem à definitiva reparari nequit: ut etiam in iure civili, quod appellationem ab interlocutoria non admittit, l. Ante sententia Quorum app. non recip. admittuntur appellationes ob gravamina, quæ interloquendo per iudicem inferuntur, si illa in definitiva sententia vel per appellationem ab illa non sunt reparabilia l. 2. D. De appellat. recipien. imò si interlocutoria facit aliquale præiudicium, quod perfectè non potest reparari per appellationem à definitiva, Bart. in d. l. 2. nu. 26. Iam verò dubitatio nulla est, quin irreparabile gravamen contineat decretum, quo decernitur D. Ludovicum pro confesso habendum esse, nisi iuret aut referat: irretractabile quippe est iuramentum quod ex partis delatione aut relatione præstatur, l. 1. C. De reb. cred. † Nam ut tunc, cum super principali articulo causæ iuramentum deferatur vel refertur, ex præstito iuramento, rei iudicata actio oritur, l. Actori c. d. tit. ita etiam cum inde probatio vel præiudicium paratur, si super incidente articulo id fiat, l. Si quis §. Si quis

si quis iuraverit. D. De iurur. Bart. in l. Generaliter §. sed iuramento nu. 3. *verf. ut puta super aliqua positione c. d. tit.* multo magis si ob defectum aut reculationem delationis in alio articulo decernatur, quod pro confesso habebitur in & super eo, quod causa sententiæ definitiva esse possit; prout ad hoc tendit omnino Actor, ut annullatā aut subversa fide instrumenti compromissi, liberius possit contendere ad nullitatem arbitralis sententiæ, de quā in causa principali principaliter quaeritur. † Vnde quamvis sententia seu interlocutoria quæ continet solum præceptum de jurando aut de referendo, definitiva non sit; vim tamen definitivæ habet, si addatur quod ex reculatione fieri oporteat; veluti quod Reus solvat, aut habeatur pro confesso, l. Cum index, & ibi Bald. Salic. & alij C. de sentent. Neque enim eo casu pro argumento aut iudicio interlocutoriae sententiæ assumi potest Vlpiani responsum, in l. i. §. biduum D. Quando appell. fir. quasi sententia videatur conditionalis; quod Actor non satis ex veritate juris proponit: nam dubium non est, quin etiam sub conditione ferri possit sententia definitiva, ut aperte probatur ex eodem illo juris loco, d. §. biduum. † ita ut, si sic pronuntiata sit, lex velit ab illa statim, non ex die evenientis conditionis appellari; si scilicet conditio sit intrinseca, hoc est merita causæ respiciens; veluti Condemno, si Actor iuraverit, si Reus instrumenta non produxerit: ita quod Vdalricus Zasius dicat totius orbis consuetudinem id servare, in l. a. divo pio §. in venditione nu. 13. De re iud. & aperto jure probatur, in d. l. Generaliter, in princ. C. De reb. cred. & ibi Rhil. cornet nu. 3. Merito itaque ab huiusmodi gravamine quod vim definitivæ sententiæ habet appellari potest.

Quare appellationem non impedit quod Actor ulterius objicit procuratorem Reorum audito hoc decreto non fuisse protestatum de appellando, & non contradixisse decreto statuenti terminum parendi eidem decreto: nam nullo jure invenitur cautum, quod ubi statim vivā voce non appellatur oporteat protestari de futura appellatione, aut quod tacendo quis appellationi renuntiare, aut statutus in præjudicium futuræ appellationis acquiescere censeatur; sed jure cautum est, quod lata sententiā, à qua appellari potest, nihil possit novi fieri aut attentari in præjudicium deliberationis, dum scilicet durante tempore appellandi, qui latus est, deliberat an appellare velit; cujus deliberationis potestas plenissima & liberrima sine aliqua executionis aut ulterioris processus formidine ei qui per sententiam seu decretum vim definitivæ habens traditur, à jure concessa est, in Auth. de appell. §. i. † Ita ut si iudex qui sententiam tulit ante appellationem interpositam durante tempore, quo appellari potest, aliquid innovaverit, si ante lapsum temporis appellandi gravatus appellet, debeant huiusmodi innovata in primis & ante omnia revocari per Iudicem ad quem provocatum est; de quo expressus in jure textus c. Non solum de appell. lib. 6. ad quem non advertit Actor, dum existimavit per huiusmodi taciturnitatem ad pronuntiationem decreti ac statuto termino parendi in eodem momento inductam fuisse decreti ac statuti approbationem. † Cum præterea locus

ille juris in c. Quod ad consultationem de sent. & re indicat. unde erroris hujus causam delumpit Actor, aperte loquatur de Clerico, qui contra eum lato decreto post lapsos decem dies appellavit, & medio tempore statutum terminum ad parendum decreto recepit, hoc est admisit, & in illum consensit; nimirum quia per hoc fecit actum approbatorium, qui in sola taciturnitate constitui non potest; * cum in præjudicialibus, qui tacet, sentire non videatur, potissimum in actibus, qui deliberationem admittunt, & contradicendi potestatem etiam ex intervallo permittunt, c. Is qui tacet. de reg. iur. lib. 6. Vnde aperte dicit Glossa, in d. cap. Is qui tacet, quod is contra quem fertur sententia tacens nec pro consentiente, nec pro contradicente habeatur intra decem dies (idem ubi ex statuto brevius tempus appellandi, sicut in hac Universitate Lovaniensi statutum est) si postea intra illos appellet.

Minutiora & apertiora hæc sunt, quàm ut fugeri debeant; sed tamen non prætermittenda, cum experimento percipiamus etiam huiusmodi argumentis plerisque à veritate facile abduci.

Apertā itaque viā & facilitate appellandi, & recepta per decretum Dominorum Iudicum dicta appellantium appellatione, paucis deducemus eiusdem appellationis iustitiam ex gravamine, quod Magnus D. ReCTOR interloquendo appellanti-bus irreparabiliter cessante appellatione intulit. Notorium quippe & nimis manifestum est gravamen, imponere dictis Reis necessitatem vel jurandi vel referendi super eo, de quo extat publicum notariale instrumentum. * Vnde est, quod Reus qui ex instrumento, sive publico sive privato super dato mutuo conscripto post lapsum biennij convenitur, non audiat, si Actor velit deferre, aut illo recusante sibi referri iuramentum, quod pecunia, quæ dicitur mutuo data, sit vel non sit numerata, ut expresse jure decusum est, in l. In contrahibus §. illo c. de non num. pecunia. Ex quo etiam facile reprobavit Papa in cap. 2. de probat. consuetudinem, quā permittebatur Reo deferri iuramentum Actori, qui intentionem suam plenè probaverat per instrumenta, vel per testes; eā ratione, quod ad judiciale vel necessarium iuramentum perveniri non debeat nisi tunc, cum aliæ probationes deficiunt; sic quod nec statuto induci possit necessitas jurandi tunc, cum Actor plenè probavit ex sententia Bald. in d. c. 2. Imò nec eo quidem casu potest ab Actore exigij iuramentum calumniæ; cujus tamen exigendi potestas regulariter est in omni litis parte, c. i. de iuram. calum. l. i. in l. admonendi. n. 79. & duob. sequent. de iurur. Vt enim iudex pati non debet, ut superfluis & nihil profuturis probationibus quis etiam volens oneretur, l. si duo patroni §. idem Iulianus in fine de iurur. an. ita quoque ne quis superfluum iuramentum præstare cogatur, Decius in d. c. 2. nu. 5. Et quemadmodum Reus, cum Actor nihil probavit, non cogitur ex delatione Actoris iurare, c. fin. §. fin. de iurur. ita nec equum est, ut Actor deferente Reo juret tunc, cum intentionem suam plenissimè probavit, Decius in d. c. 2. nu. 4. † Plenissimè autem quis probare dicitur, quod probat per publicum notariale instrumentum, c. Cum olim de verb. sign. l. i. in d. l. Admonendi in 2.

in 2. lectur. an. 145. Est enim huiusmodi instrumentum, inquit Baldus, probata probatio, in eo evidens & manifesta, in l. impetor. De statu hom. sic quod, ut alio loco dicit idem Baldus, conf. 233. Per instrum. vol. 1. vix definitionis conspicuntur; censenturque & solenniter & de voluntate partium, ex veritate scripta, Bald. in c. Cum in iure peritus de off. iud. delegati; ita ut firma & fixa præsumptio veritatis sit pro instrumento publico, quamvis contrarium illius non probatur, l. cum precibus & ibi Doct. C. de probat. & prout malignare videatur, qui nisi allata contraria probatione, fidem publico instrumento detrahente, aut illud per delationem iuramenti in suspicionem trahere conatur, §. Item verborum in l. Qui talibus utitur improbus allegationibus. In sit de iur. si p. Quæ etiam causa est, cur iure improbetur delatio iuramenti eo casu, quo pienè probatum est, ut scilicet occurratur malitijs deferentium iuramentum in casu aut articulo minime dubio, De iur. in d. c. 2. n. 5. vers. ult. notandum: ad quod potissimum solent confugere homines perverli & malitiosi, quibus cum personis pijs & timoratis conscientia his aliqua est, scientes huiusmodi personas non facile perducere ad iurandum. ¶ Vt enim faciles ad iurandum sunt, qui mali, perverli, audaces, & contemptores religionis sunt; ita contra alij qui pii, modesti, timorati conscientia, aut religiosi sunt, perquam timidi sunt, interdum usque ad superstitionem, ut inquit Vlp. metu divini numinis, l. Quæ sub condit. vers. cum enim faceres D. de cond. inst. Et hoc est, quod dicit Bald. in d. l. Quæ sub condit. quod timentes Deum valde sunt timidi in iurando, contra prompti ad iurandum qui Deum non timent, c. illud de d. r. ex com. ministrante: bonarum quippe mentium est metuere culpam & periculum etiam ubi non est. Viri perfecti est, in quantum fieri potest, & cum nulla externa necessitas urget, abstinere à iuramenti præstatione, c. Etsi Christus sub sin. De iureiur. propter periculum perjurij: nulla autem est necessitas, cum de quo queritur per se manifestum est, & quidem per eum modum, cuius potissimum usus est, ad futuram rei memoriam; ut de re, de qua agitur, nulla possit esse dubitatio, puta per publicum instrumentum. Cum enim hominum memoria labilis sit, l. 2. §. si quid autem C. de veteri iure enucleat. & ex consensu partium fiant instrumenta, quæ veritate rei gestæ retinent & conservant, ac memoriæ defectum suppleant: merito non cogitur quis jurare super veritate contentorum in publico instrumento.

¶ Nec huic adversatur, quod ad manifestam turpitudinem referatur, nolle ex delatione jurare, aut delatum referre, l. Manifesta de iureiur. l. Delata C. de reb. cred. id enim non obtinet tunc, cum ei deferatur iuramentum, qui id, super quo deferatur iuramentum, aperitissimis & liquidissimis probationibus probavit, Doct. in d. l. Manifesta, Cassens. in l. In contractibus §. illo C. de non num. pecunia; quia eo casu iuste & licitè recusari potest sine necessitate referendi; uti multis alijs ex causis iuste recusari potest tam susceptio, quam relatio delati iuramenti: usque adeo ut, si recusationem ex iusta causa non admittat iudex, possit ob id ab eo appellari, d. l. Generaliter §. sed iuramento vers. ipse autem.

Conf. Wamef. Tom. I.

Cum ergo in articulo veritatis eorum, quæ in publico instrumento compromissi in hac causa exhibitio continentur, an scilicet illa sint vera & sic contigerint, præsumptio iuris & de iure sit pro dicto instrumento, merito rejici debuit improbabili illa iuramenti delatio, quam actor nunc appellat; appellantis fecit per sedulam suam, eo fine, ut subduceret omnes illas clausulas, quibus subsistentibus omnis eius conatus & labor, quem impendit ad annullandum sententiam arbitralem per tam egregios viros latant, sit irritus. Tantoque magis rejici, & minime D. Ludovico necessitas iurandi sub pena confessi imponi debet, quod Actor eodem instrumento in hac causa sit usus, ut merito illud impugnare aut fidem ei detrahere non debeat, l. si quis iurandum C. de reb. cred. c. Exco. De reg. iuris lib. 6. præsertim quia constat illud confectum esse à Notario non tantum publico, sed etiam auctoritate huius Universitatis ad exercitium notariatus, & descriptionem Actorum coram Conferatore privilegiorum assumpto; & cuius operâ idem Actor in omnibus fere suis negotijs uti solebat; cuique nusquam obiecit fallitatem, sed tantum errorem, qui non præsumitur nisi aperte probetur, l. Si post divisionem C. de iuris & falli ignor. & ibi Bart. qui & in l. Non facietur D. de confess.

Nec Actori appellato quicquam patrocinari potest, quod ex Novella Iustin. 73. certe si ad unum, & in Auth. de instrum. cautela & fide §. si vero moriantur collat. 6. adfert; cum tantum eo loco agatur de probanda scriptura instrumenti publici mortuo Notario & testibus; ita ut eo casu is, qui compactionem fieri desiderat, iurare debeat non de veritate contentorum in instrumento, sed tantum de calumnia, & quod nihil perverli circa instrumentum admiserit, iam verò nulla hic est dubitatio de scriptura huius instrumenti, quam Actor neque in hac, neque in alijs litibus negavit esse manum & scripturam Godefridi Rochi Notarij, sed ex adverso plurimis locis tam in reductionis, quam in alia executionis causa (quam Actor huic causæ adiungi petiit) utrumque confessus est, videlicet non tantum quod coram Notario compromissum sit, verum etiam quod dictus Godefridus sit Notarius publicus, & quod is hoc instrumentum composuerit, scripserit, subscripserit, & subscripserit: ita quod huiusmodi instrumento ex ea confessione plena fides sit imposita, & ideo ad præscriptum Iustin. in d. §. si vero, non sit necessario confugiendum; potissimum quia ipse Notarius (ut diximus) per Actorem super eo productus fidem ei imposuerit, nec constat quod testes instrumento inscripti vel mortui sint vel instrumento contradicant; ita ut pro veritate ac solennitate eiusdem instrumenti omnino præsumendum & standum sit, d. c. Cum Ioannes & ibi Doct. de fide instrum. Probabilitatem aliquam habere posset Actor si à D. Ludovico postulasset iuramentum malitiæ aut calumniæ seu credulitatis super eo, quod (ut Iustin. præscribit, in d. §. si vero,) ipse Ludovicus nullius perveritatis in præfato instrumento conscius sit, nec circa illud aliquam fraudem commiserit (quod haud gravatè D. Ludovicus esse facturum) sed iurare de veritate omnium & singulorum contentorum in huiusmodi instrumento, quorum singulas dictiones, & syllabas Actor capere,

pere, & ad ejusdem instrumenti ac compromissi perniciem & everisionem capere videtur, perquam grave est viro timent Deum, post lapsum novem annorum. * Tres quippe comites habet juramentum, veritatem, iudicium, & iustitiam, d. cap. Elsi Christus De iureur. ita ut nisi ex scientia & conscientia nemo jurare possit aut cogatur. Vnde etiam est, quod Bart. aperte tradat, in d. l. Manifesta n. 4. vers. quoniam propter ignorantiam, eum, qui dubitat de re aliqua, non cogi jurare aut referre; præsertim ubi de actu, de quo quæritur, publicum instrumentum confectum est, quod loco memorie perpetua & pro conservatione veritatis habetur.

Et profecto mirum non est, si Actor ista sic contra bonam fidem & propriam conscientiam teneat, qui non est veritus allegare, cum oblatione id juramento affirmandi, quod hoc instrumentum compromissi nunquam prius viderit, nisi quando in causa executionis per appellantes hujus causæ fuit exhibitum. Inde enim percipitur manifeste, quæ fide D. Ludovico per Actorem deferatur conditio iurandi super contentis in dicto compromissi instrumentum; item quæ temeritate idem Actor in eventum relationis & reculationis, offerat ipse jurare hujusmodi contenta sic concepta aut conventa non esse. Quis enim non credat pejeraturum eum super contentis dicti compromissi, qui hoc jurare offert, quod ante exhibitionem dicti instrumenti per appellantes in causa executionis factam, idem instrumentum nunquam viderit, & tamen ex actis coram Conservatore habitis (quæ ex petitione Actoris actus hujus causæ sunt alligata) constat, quod pro parte Actoris per ejus procuratorem idem instrumentum fuerit exhibitum,

14 qui proculdubio illud ab Actore accepit? * Ut enim mandatum procuratoris satis probatur per instrumenti exhibitionem, l. ult. & sigl. Bart. & alij C. de pactis conventis, Bald. in l. 1. nu. 11. C. de procurat. DD. in c. Coram dilecto de off. ind. deleg. ita quoque præsumitur procurator instrumenta à parte sua accepisse, tunc cum de mandato procuratoris antecedente vel subsequente cum ratificatione prius actorum constat. Cum alioqui in dubio etiam aliter non probato mandato persona, quæ tradenti domestica non est, præsumatur illa à tradente accepisse, non subtraxisse, Lud. Roman. singulari 643. & cons. 446. primus proposita n. 10. And. Alciat. de præsumpt. præsumpt. x. c. 33. nec quisquam præsumatur in iudicio per se seu suum procuratorem exhibere instrumenta prius non recepta. Vnde est, quod qui errorem suum in hujusmodi exhibitione allegat, teneatur illam probare gloss. in l. Divus D. ad leg. corn. de fals. Castrens. in l. a. n. 3. C. de fide instrum.

Quando igitur nihil est per quod hujusmodi instrumentum vel apparenter dici possit aliquo modo dubium, omniaque illa habeat tam ab authore seu Notario, quam ex ejus forma, quæ instrumentum publicum requirit, & sic pro illo stet indubitata juris & veritatis præsumptio; indubitatum est, quod delatio juramenti veritatis super ijs nullo jure subsistat, meritoque à D. Ludovico recusari potuerit sine necessitate referendi; ita ut iustitia reculationis efficiat, quod sententia Magnifici D. Rectoris, quæ necessitatem iurandi vel referendi D. Ludovico imposuit sub pœna

confessi, planè sit iniqua, & ob id rectè ab ea fuerit appellatum: unde officium Venerabilium Dominorum Iudicum esse dicimus, ut hujusmodi sententiam seu decretum retractent, & Actorem in expensis hujus causæ appellationis condemnent.

De exceptionibus.

S V M M A R I V M.

Excipientem non fateri.

1. Exceptio solutionis an contineat confessionem debiti.
2. I. Non utique de exceptio. & l. Quingenta De probat. intellectus.
3. solutionis allegatio non est propriè exceptio.
4. Exceptio suam si non probet Reus cō. emittendus est.
5. Iuramentum necessarium iudiciali confessioni posse.

CONSILIUM CXXXVII.

Q UOD Marcellus Iureconsultus, in l. Non utique de except. respondit, non utique existimatur confiteri de intentione adversarii, quicquid agitur, qui exceptione utitur, sic à plerisque accipitur, ut etiam ad obiectionem solutionis id pertinere existimant; ideoque sola obiectione seu allegatione solutionis, quam Reus conventus facit, non videatur contineri confessionem debiti petiti, si alià ratione Actor seu petitor intentionem suam non probavit: ut nec Reus ob id, si allegatam solutionem non probat ex hac qualicumque sua confessione, quam ratio seu argumentatio privationis ad habitum inducere solet, l. Decem De verb. oblig. condemnari potest, si Actor alià probatione non adjuvatur. Quæ sententia ex autoritate Glossæ juris Canonici, in c. Exceptio de reg. iur. lib. 6. communis recepta est, Bart. Imola, & alij in d. l. Decem, & in l. 1. C. De probat. Ioan. Andr. in addit. ad specul. tit. de except. §. viso post prim. Alex. cons. 183. In causa n. 20. vol. 6. rejecta etiam distinctione quam in hoc juris articulo adhibet Dynus, in c. Nullus pluribus & in d. c. Exceptionem De R. 1. lib. 6. & aperte probarunt Speculator, in d. §. viso, Albericus, & Angelus in d. l. non utique inter simplicem & conditionatam Rei allegationem; ut in conditionata, hoc est quæ fit per præmissam negationem petiti debiti & subjectam allegationem solutionis, si de debito Actor probare possit, nulla lateat vel confessio vel præsumptio antecedentis debiti, sed requiratur actoris sufficiens probatio; in pura verò & simplici allegatione solutionis sine ulla adiectione negationis debiti petiti, constat tacita confessio & præsumptio ipsius antecedentis debiti. * Pro qua tamen distinctione & illius veritate plurimum urget Celsi l. c. aliud responsum in l. Quingenta D. De probat. quod quamvis æquus sit ut petitor semper probet quod intendit, à Reo tamen probationem exigi, si cum actor credidit petiti, Reus respondeat solutam esse pecuniam; quasi responso de soluta pecunia Actorem exoneret à probatione crediti, quod Reus minime negat, sed dissolutum asserit, & asserendo probationi se astringit. Ita ut hoc casu à Reo non ab Actore exigatur probatio, quæ à Reo regulariter non exigitur quoad quamcunque peremptoriam exceptionem, nisi tunc, cum & postquam Actor de sua intentione probavit. Siquidem C. de except. ita quod pura & simplici obiectione solutionis sibi plus præiudicet Reus, quam exceptione peremptoria pacti de non petendo, doli mali, metus, rei iudicatæ, iurandi, vel si